

गळीत धान्य

१) तीळ :-

तीळ पीक वाणांची ओळख:-

मराठवाडा कृषी विद्यापिठाने तिळाच्या पुढील वाणांच्या शिफारस लागवडी करिता केलेली आहे.

अ.क्र.	वाण	कालावधी दिवस	उत्पादन कि.ग्रॅ./हे.	तेलाचे प्रमाण (टक्के)	वैशिष्ट्ये
१	फुले-१	९०-९५	५०० ते ६००	५१	पांढरा टपोरी दाणा, संपुर्ण महाराष्ट्र, चंद्रपूर, वर्धा, नागपूर सोडून
२	नं.-८५	८५	४०० ते ५००		
३	पंजाब-१	९०-१००	५०० ते ६००	५१	
४	तापी (जे.एल.टी. ७)	८०-८५	६०० ते ७००	५०.५	पांढरा दाणा, लवकर तयार होणारी, खानदेश, पश्चिम महाराष्ट्र व मराठवाड्यातील औरंगाबाद जालना जिल्हे.
५	पद्या (जे.एल.टी. २६)	७०-७५	६५० ते ७५०	५०.५	फिक्कट तपकिरी दाणा, लवकर तयार होणारी, दुबार पिक लागवडीस योग्य जळगाव, धुळे, बुलढाणा व अकोला जिल्यांतील तीळीचे क्षेत्र
६	प्रगती (एम.पी.-७५)	८५-९०	५७८	४५.२	ऊंची ११४ ते ११९ से.मी. ४२-४८ बोंड, १०० दाण्यांचे वजन २.७ ते ३.२ ग्रॅम फुलावर येण्याची कालावधी ३८-४२ दिवस. फायलोडी, लिफकर्ट, भुरी, मुळकूज, खोडकुज, बोंडअळी, इत्यांदिना प्रतिकारक.

२) एरंडी :-

एरंडी पिकाचे संकरीत व सरळ वाण :-

मराठवाडा कृषी विद्यापिठाने एरंडीच्या पुढील वाणांची शिफारस लावगडी करिता केलेली आहे.

अ.क्र.	वाण	कालावाधी (दिवस)	उत्पादन (क्वि./हे.)	वैशिष्ट्ये/ तपशिल
	सरळ वाण			कोरडवाहू क्षेत्रास उपयुक्त
०१	अरुणा	१६०	८-१०	तेलाचे प्रमाणे ५० टक्के
०२	व्ही.आय.-१	१६०	१२-१३	बागायती क्षेत्रास उपयुक्त
०३	गिरिजा	१६०	११-१२	महाराष्ट्रासाठी शिफारस
०४	डिसीएस-१ (ज्योती)	१३५-१४०	१५-१८	
	संकरीत			महाराष्ट्रात बागायती क्षेत्रास उपयुक्त
०१	डीसीएच-३२	१७५-१८०	२०-२५	
०२	डीसीएच-१७७	१७५-१८०	२०-२५	

३) सोयाबीन :-

सोयाबिन शिफारस केलेल्या जाती आणि त्यांचे उत्पन्न :-

अ.क्र.	जात	खरीप हंगामातील कालावधी (दिवस)	उत्पन्न क्विंटल / हेक्टरी	विशेष गुणधर्म
०१	मोनेटा	८५-९०	१३-१५	मध्यम उंचीची, पिवळा दाणा, हायलम काळा, खरीप वाण
०२	एम.ए.सी.एस.१३	१०५-११५	१५-१७	
०३	एम.ए.सी.एस.११४	१००-१०५	१६-१८	पांढरी फुले, दाणा मोठा
०४	पी.के. ४७२	१००-११०	१८-२०	
०५	जे.एस.३३५	९०-११५	१८-२०	उंच वाढणारी, पांढरी फुले
०६	पूजा (एम.ए.यु.एस.२)	१०५-११५	२०-२५	
०७	आरती (एम.ए.यु.एस.१)	९०-९५	२०-२२	
०८	प्रसाद (एम.ए.यु.एस.३२)	१०५-११०	२५-३०	
०९	परभणी सोना (एम.ए.यु.एस.४७)	९०-११०	३०-३५	
१०	समृद्धी (एम.ए.यु.एस.७१)	९०-९५	३५	
११	एम.ए.सी.एस.५७	८५-९०	२५-३०	लवकर येणारी, खरीप व उन्हाळी हंगामासाठी आंतरपीक म्हणून योग्य
१२	एम.ए.सी.एस.५८	९०-१००	२५-३५	उंच वाढणारी, तेलाचे प्रमाण जास्त, खरीप हंगामासाठी
१३	एम.ए.सी.एस.१२४	४०-१००	२५-३५	उंच वाढणारी, शेंगा न फुटणाऱ्या तीन दाण्याच्या शेंगाचे प्रमाण पत्र
१४	जे.ए.-३५५	९०-९५	२५-३०	लवकर येणारी
१५	जे.एस-८०-२१	९५-१०५	२०-३०	उंच वाढणारी
१६	एम.ए.सी.एस. ४५०	९०-९३	२५-३५	मध्यम उंचीची, पिवळा दाणा, बहुतेक रोग व किडीना प्रतिबंधक, शेंगा न फुटणाऱ्या

४) सुर्यफल :-

सुर्यफल वाणांची ओळख :

आपल्या भागासाठी मराठवाडा कृषी विद्यापिठाने खालील वाणांची शिफारस केलेली आहे.

अ.क्र.	वाण	कालावाधी (दिवस)	उत्पादन (क्वि./हे.)	वैशिष्ट्ये/ तपशिल
अ)	सरळवाण			
०१	मॉडर्न	८०	१०-१२	लवकर परिपक्व होणारा अधिक उत्पन्न देणारा.
०२	इ.सी. ६८१४१४	९५	१२-१४	लवकर व उशिरा पेणीस योग्य
०३	एस.एस. ५६	८५	०९-१०	अधिक उत्पादकता, रोग व किडीस प्रतिकारक.
०४	एल.एस.११ (सिध्देश्वर)	८५	१२-१४	लवकर परिपक्व होणारा व केवडा रोगास कमी बळी पडणारा
०५	एस.सी.एच.३५	९५		केवडा रोगास प्रतिकारक, तेलाचे प्रमाण ३८%
	संकरित वाण			
०६	बी.एस.एच.१	९०-९५	१२-१५	अधिक उत्पन्न देणारा, केवडा या रोगास प्रतिकारक
०७	के.बी.एस.एच.१	९०-९५	१५-१८	अधिक उत्पन्न क्षमता
०८	एस.सी.एच.३५	९०-९५	१६-१८	अधिक उत्पादन क्षमता, केवडा रोगास प्रतिकारक व शेंडे मर रोगास कमी बळी पडणारा
०९	सुर्या	९५-१००	११-१२	खरीपास चांगली
१०	एम.एस.एफ.एच.- १,८ व १७	९५-१००	२०-२५	संकरित, केवडा रोगास प्रतिबंधक
११	के.बी.एस.एच.१९	९०-१००	१०-१५	संकरित, सर्व हंगामासाठी योग्य
१२	ए.पी.एस.एच.-११	९०-१००	१०-१५	संकरित, सर्व हंगामासाठी योग्य

ॡ) सुर्यकुल :-

भुईमूग पिऒाऒ्या वाणांची ओळख :

भुईमूग लागवडी करीता मराठवाडा कृषी विद्यापिठ परभणी तर्फे खालील वाणांची शिफारस करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	वाण	प्रसारण वर्ष	कालावाधी (दिवस)	उत्पादन (क्वि./हे.)	वैशिष्ट्ये/ तपशिल
०१	एसबी-११	१९६ॡ	११०-११ॡ	ॢ-१०	उत्तम उपट्या तेलाचे प्रमाण ॡॢ.२२ टक्के
०२	फुले प्रगती	१९७९	९०-११०	११-१२	उपट्या खरीप हंगामासाठी उत्तम
०३	टी.जी.२६	१९९ॡ	९ॡ-१००	१२-१ॡ	उपट्या वाण रब्बी व उन्हाळी हंगामासाठी
०ॡ	झे.एल. २२० (फुले व्यास)	१९९७	९०-९ॡ	२०-२ॡ	तेलाचे प्रमाण ॡ१ टक्के, शेंगदाण्याचा ऊतारा ६७ टक्के
०ॡ	झे.एल. २ॢ६ (फुले उनप)	२००ॡ	९३-९ॡ	२०-२२	तेलाचे प्रमाण ॡ० टक्के, शेंगदाणा उतारा ७२ टक्के.